

W. BIEGAŃSKIEGO · W. CZĘSTOCHOWIE

EX · LIBRIS · M · B · P · IM · DR ·

BIBLIOTEKA PUBLICZNA im. W. Biegańskiego w CZĘSTOCHOWIE

PRAWA REPRODUKCJI ZASTRZEŻONE

COPYRIGHT RESERVED

GAZETA CZĘSTOCHOWSKA

REDAKCJA

Częstochowa II-ga Aleja Nr. 38, telefon Nr. 50

Pod kierunkiem

ZYGMUNTA TRZEBIŃSKIEGO

ADMINISTRACJA

Częstochowa II-ga Aleja Nr. 43

Właściciel: **Władysław Krawiec** **Redakcja na stronie 4-jej.** **Cena 3 kop.**

Redaktor lub jego zastępca przyjmują interesantów codziennie z wyjątkiem dni świątecznych, od godz. 7—8 wieczorem.

II-ga Aleja № 43. TEATR „ODEON” W. KRZEMIŃSKIEGO (Najstarszy w Królestwie)

Od środy 13 do piątku 15 Kwietnia (włącznie) Zupełna zmiana programu!

MANON Wzruszająca historia życia Manon Lescaut, tej słynnej niegdyś kurtyzawy.
 Film d'Art. **Zbrodnia norka** albo **Dramat na dnie morza. Doba na oceanie** (zdjęcia z natury) **Wachowanie artysty** (komiczny) **Przeprowadzka p. Pociągalskiego** (komiczny) **Taniec piekielny** (fantazja w kolorach)

Na scenie nowość! Pierwszy występ świeżo zaangażowanego

Znanego illusionisty **p. JAKOBINIĘGO** ze swoim repertuarem

Zmiana programu w każdą środę i sobotę. W dniach wystawiono: **Widoki Bośni**

— — Ceny miejsc zwykłe. — — — Szczyt w afiszach i programach. — —

LEKARZ-DENTYSTA GREJNIEC

w CZĘSTOCHOWIE,
 I Aleja Nr. 10, dom p. Rajcherowej,
 Przyjmuje codziennie od 9—1 i od 3—7 wiecz.

Poleca Nr. 1 swego wydawnictwa, poświęconego krzewieniu zasad zębocelnictwa wśród mas najszerszych p. t. „Ogólne zasady pielęgnowania zębów i jamy ustnej”. Cena 5 i 10 k. Ządać w księgarniach! 20

ZAKŁAD artystyczno-fotograficzny

Wacława Wesółkowskiego w Częstochowie, róg II Alei i Teatralnej 26.

Wykonywa wszelkie roboty wchodzące w zakres nowoczesnej fotografii po cenach przystępnych.

LEKARZ-DENTYSTA Artur Broniatowski

przyjmuje codziennie od 9—1 i od 3—7 p. p.
 I Aleja № 8, pierwsza piętra dom p. Rygockiej.

Towarzystwo opieki nad wychodźcami.

Ustawa Towarzystwa opieki nad wychodźcami została ostatecznie zatwierdzona przez Warszawską komisję gubernalną do spraw stowarzyszeń i związków a w tych dniach odbędzie się pierwsze walne zgromadzenie wspomnianego Towarzystwa.
 Powstaje instytucja pierwszorzędnej

doniosłości publicznej. W sprawie emigracji zarówno w kraju jak i zamorskiej panuje zupełny brak wszelkich ścisłych danych. Wobec i zarobkowych uniemożliwiających celowej i planowej polityki emigracyjnej; brak ścisłych informacji z różnych krajów o emigracji, oraz uczciwego i odpowiedzialnego przed społeczeństwem pośrednictwa czyni naszych wychodźców ofiarami wyzysku agentów. Towarzystwo opieki nad wychodźcami zamierza wszystkim tym brakiem zaradzić.

Paragraf drugi ustawy mówi: „Celem Towarzystwa jest dostarczanie informacji i pomocy we wszystkich sprawach, dotyczących wyszukiwania pracy w kraju i zagranicą, wyjazdu emigrantów za granicę, zarówno jak obrony ich przed różnego rodzaju nadużyciami ze strony pośredników, agentów okrętowych, utrzymujących baraki itd.” przyczem znajdujemy uwagę następującej treści: „Nie zachęcając nikogo do emigracji, Towarzystwo ogranicza się tylko do ułatwienia jej tym, którzy emigrować postanowili”.

Paragraf trzeci zaś mówi, że „dla osiągnięcia tego celu Towarzystwo: a) utrzymuje biuro informacyjne dla osób, udających się w zamiarach zarobkowych czy to z jednej okolicy kraju do drugiej, czy też do obcych krajów; b) utrzymuje biuro pośrednictwa pracy dla członków Towarzystwa; c) utrzymuje biuro porad prawnych dla emigrantów, jak również biuro statystyczne; d) ogłasza w broszurach i w wydawnictwach periodycznych materiały i wiadomości, wyjaśniające emigrantom warunki przyrodnicze, zarobkowe, jak również wysokość płacy zarobkowej w różnych krajach; e) stara się u władz i instytucji społecznych oraz w zarządach kolei, Tow. przewozowych itp., o różne ulgi dla wychodźców, jak również pomaga im przy wyrabianiu pasportów, świadectw emigracyjnych, wreszcie w nabywaniu kart okrętowych; f) utrzymuje stałą pomoc lekarską dla wychodźców oraz baraki w miejscowościach, w których skupia się największa ilość wychodźców polskich.”

Jak widzimy zadania to olbrzymie,

tem większe, że nic dotychczas u nas nie zrobiono w tym kierunku. To też nie można i nie trzeba spodziewać się urzeczywistnienia ich zaraz jednocześnie. Przeciwnie pamiętać trzeba, że spełnienie ich będzie w ścisłej zależności od poparcia jakie znajdzie w społeczeństwie nowa instytucja, innemi słowy od funduszy, jakimi rozporządzać będzie.

Celem odbyć się mającego wolnego zgromadzenia jest wprowadzenie do ustawy koniecznych zmian i uzupełnień i określenie polityki emigracyjnej Towarzystwa. Lecz najważniejszą na razie rzeczą dla Towarzystwa jest zdobyć jak największej ilości członków.

JAN URSYN.

(Z powodu dwudziestopięcioletnia).

W tych dniach upływa dwadzieścia pięć lat pracy literackiej i dziennikarskiej — obecnego redaktora „Kurjera Zagłębia”, p. Jana Ursyna - Zamaraiewa.

Utalentowany ten literat polski rozpoczął swą działalność na szpaltach „Kurjera Warszawskiego”, gdzie jeszcze za czasów redakcji s. p. Wacława Szymonowskiego, mianowicie w d. 17 kwietnia 1885 r., ukazała się po raz pierwszy w druku poetyczna nowela Ursyna p. t. „Ostatnie południe”. W kilka miesięcy później Ursyn został stałym współpracownikiem tego pisma, gdzie oprócz feljtonów prowadził kilka działów, między innymi „Z prowincji” i dział „Ze świata”.

Jednocześnie liczne jego utwory drukowały podówczas wszystkie pisma polskie. Szczególnie zaś nowele i feljtony Ursyna były pomieszczane stałe w „Kurjerze Codziennym”, „Tygodniku ilustrowanym”, „Wędrowcu”, „Zyciu” itd. W czasie tym Ursyn redagował wyborny „Kalendarz Polski” i wypuścił w świat w oddzielnych zbiorach kilka tomów swoich utworów p. t. „Pyłki”, „Na palecie”, „Bracia i siostry”, „Sześćnaście obrazków”, „Wybór nowel” itd. Wogóle w okresie od r. 1885 do roku 1893 był Ursyn jednym z najpłodniejszych

znych i najulubieńszych nowelistów polskich. Na równi z twórcami Gomiczkiego, Junoszy, Stebelskiego, Jasieńczyka, Hajoty, Konara, Rutkowskiego i innych, nowe Urysy były najbardziej podówczas poczytne.

W r. 1893 Ursyn został administracyjnie wysłany w głąb Rosji. Na wygnaniu nie przerwał stosunków z dziennikarstwem polskim. W r. 1896 był reprezentantem „Kurj. Warsz.” na wielkiej wystawie wszechświatowej w Niżnim Nowogrodzie. Korespondował z Moskwy, Kijowa, Ekaterynosławia i innych miejscowości do „Gazety Polskiej” i petersburskiego „Kraju”.

W r. 1902 Ursyn zwiędził pobrzeże Wołgi, Ural, Syberję, Mandzurję i dotarł aż do Pekinu. W czasie wojny rosyjsko-japońskiej bawił kolejno w Laojanie, Mukdenie, Tielinie, Gundzulinie i Charbinie. Z podróży wschodniej i obserwacji wojennych barwne wrażenia zamieszczało kilka pism polskich, a szczególnie „Czas”, „Słowo” i „Goniec”.

W r. 1905 Ursyn powrócił do Warszawy, lecz nie długo tu bawił, gdyż p. H. Korwin-Milewski, obecny najwybitniejszy może członek Rady państwa, uzyskawszy po 40 latach srogięgo zakazu koncesji na pismo polskie w Wilnie p. t. „Kurjer Litewski”, powołał Ursyna na współredaktora.

W Wilnie dzisiejszy jubilat rozwinął nadzwyczaj owocną działalność. Nietylko był faktycznym organizatorem i kierownikiem pierwszego po latach 40 pisma polskiego na Litwie, ale przyczynił się także do powstania tam szeregu instytucji polskich. Między innymi był członkiem Wydziału „Sokoła” wileńskiego. Gdy w r. 1906 Korwin-Milewski sprzedał „Kurjer Litewski” księgarzowi Zawadzkiemu, a ten odsprzedał biskupowi Roppowi, Ursyn, wskutek różnic w przekonaniach politycznych z nowym redaktorem Czesławem Jankowskim wystąpił z redakcji „Kurjera Litewskiego” i zorganizował „Dziennik Wileński”, redagując jednocześnie ludową „Zorzę Wileńską”.

Gdy w r. 1907 R. Dmowski i s. p. J. Popławski stanęli na czele zreorganizowanej po śmierci s. p. J. Gadowskiego „Gazety Polskiej” powołał Ursyna

KRUSZYŃSKI I PROSZOWSKI

Częstochowa, Aleja I-ga, dom własny.

Pierwszorzędny Zakład Artystyczny Rzeźbiarsko-Kamieniarski i Sztukatorski

Założony w roku 1887

WYKONYWA RZEźBY POMNIKŁ ROBOTY RUDOWLANE I SZTUKATERJE.

Telefon № 280.

RYDZEWSKI i S-ka

Biurowo Techniczne w Częstochowie, Teatral. 13

Instalacje: Oświetlenia elektrycznego, przenoszenia siły i prądu na odległość. Oświetlenia młynów, tartaków, fabryk. Kanalizacja, wodociągi, materiałów technicznych i elektrotech.

den officer posiada świadectwo takiego uzdolnienia.

Senator Reymond, który wniósł w tej sprawie interpelację do ministra wojny, potwierdził powyższe zarzuty „Matina” Reymond powiedział redaktorowi tego dziennika: „Kiedy byłem obecny na słynnych lotach Lathama pod Chalons, wstąpiłem do pewnej restauracji i chciałem usiąść przy stole. Kelnierka oświadczyła: — Ten stół jest zamówiony dla niemieckich oficerów.

Dowiedziałem się, że do tego stołu zasiadali dwaj oficerowie niemieccy: jeden z Monachjum, drugi z Berlina. Niemcy posiadają dwie szkoły aeronautyczne: jedną u siebie w Johannisthal, drugą u nas — pod Chalons. Rząd niemiecki powiada swoim oficerom: „Idźcie do Francji”. Przychodzą też do nas, jako ludzie prywatni, lecz to nie przeszkadza, że otrzymują gratulacje telegraficzne od cesarza.

Podobne informacje otrzymał „Matin” od narodowej Ligi floty powietrznej. Członkowie jej zwrócili już przed 6 tygodniami uwagę ministra wojny na te stosunki. Minister — jak twierdzi „Matin” — zarządził śledztwo, którego wyniki nie są dotąd znane. Ale zło zostało już dokonane i nie można uczynić go nieistniejącym, natomiast trzeba na przyszłość uważać, żeby Francja nie wyciągała dla Niemców gorących kaszanów z ognia.

Oczywiście, rewelacje „Matina” wywołały sensację.

— Zamordowanie córki. W Warcie, w gubernji kaliskiej, jak donoszą pisma żydowskie, mieszka szynkarz, chasyd, który miał dorosłą córkę, 17-letnią Rachelę. Zakochała się ona w miejscowym muzykancie, który chciał się z nią ożenić. Ojciec jej był jednak temu przeciwny, a gdy wszelkie przeszkody nie skutkowały i córka nie chciała się wyrzec muzykanta, ojciec ją tak okrutnie ją katował, że nieszczęśliwa umarła pod razami.

— Morderstwo. Z Płocka donoszą do jednej z gazet żydowskich („N. Welt.”) W piątek o godz. 9 wieczorem dokonano morderstwa na podwórzu, gdzie mieszka na czelniek zandarmów, w następujących warunkach: Do naczelnika zandarmów przychodzi co wieczór uczeń żydowski, udzielający lekcji jego dzieciom. Na lekcjach bywał także syn właściciela domu, Miaskowski, uczeń szkoły miejskiej. Naczelnik zandarmów posłał chłopca M. po papierosy. Gdy wyszedł na dwór, napadł na niego ktoś i przebił go sztyletem. Konający chłopczyca zdążył jeszcze wymienić nazwisko „Rozpociół” i umarł. Rozpocioła aresztowano. Przyczyna morderstwa nie jest jeszcze znana.

siadam uniwersyteckie wykształcenie. — To jeszcze niczego nie dowodzi. Miałem ciele, które ssalo równocześnie trzy krowy i im więcej ssalo, tem większem było cielęciem. Nasze dzieci. — Niech mi tatuś da w skórę, tylko lekko... — Za co? — Za nic... tylko potem mama da cukierków i na kinematograf i indyka i kolorowe jajko.

OFIARY.

Na biedną rodzinę Chłopek: Klara Kwaśniewska rb. 1, Jędrzyczek rb. 1, Gornig rb. 1 kop. 50, Broth kop.

Satyra i humor.

To zależy... — Chce mi pan dawać nauki, a przeciw powinien pan wiedzieć, że po-

Zginął młody piesek „Ceter” biały z czarnymi łapami, wabi się „Reks” — Za odprawienie na Cerkiewną 4 w 10 lub udzielenie wiadomości — nagroda pieniężna. Nieprawy posiadacz będzie karany sądownie 711

Fabryka wód mineralnych „ZDRÓJ” aptekarza St. Wągrowskiego

Magrodzona medalami... Podaje do ogólnej wiadomości, że pojawiły się syfony z wodą sodową nie pochodzącą z fabr. „Zdrój” z etykietami ludzaco podobnymi do etykiet wyżej wymienionej fabryki, widocznie w celu wprowadzenia odbiorców w błąd. To zmusiło etykiety na wodę sodową zmienić w ten sposób, że jedna połowa etykiety będzie koloru białego, druga niebieskiego i na etykietcie wytryskującej „Zdrój” Na wszystkich syfonach jest wpalona firma na szkle, na co uprzejmie proszę zwracać uwagę, gdyż inne syfony przyjmowane nie będą. Poleca wody mineralne w syfonach i fiaskach, lemoniady owocowe i kwas Szampański wyborny jako napój chłodzący. Wszystkie wody wyrabiane na kwasie węglanym płynnym. Z dniem 1 Maja rozpocznie się sezon picia wód mineralnych na szklanki w parku miejskim w altanie wprost pawilonu Tow. Akc. Zawiercie. Fabryka „Zdrój” posiada reprezentację kwasu węglanego pierwszej i największej w kraju warszawskiej fabryki.

Tow. Akc. Zakładów Ceramicznych **Dziwulski i Lange w Warszawie.** Fabryki w Opocznie i Sławińsku. POLECA: posadzki terrakotowe, płytki terrakotowe, glazurowane, zwykłe i fantazyjne; liówki zwykłe i glazurowane. Wyroby ogniotrwałe. Zamówienia przyjmujemy. Przedstawiciel: **ZDZISŁAW RYLSKI, Częstochowa Aleja II Nr. 33 Tel. 93.**

H. KOCZAŁSKI & Co, Dom Komisowo-Spedycyjny Częstochowa, Herby pr., Herby rós. i Granica Kantor mieści się przy ul. Panny-Maryi Nr. 18 w oficynie na lewo (parter) Telefon 38. W zakres operacji wchodzi: cienie i ekspedycja towarów przywozowych i wywozowych na warunkach najprzystępniejszych. 448-180-2

Centralna Stacja Elektryczna w Częstochowie Biuro w gmachu Magistratu. Sprzedaż i wynajem motorów elektrycznych na raty miesięczne i kwartalne. **Najtańsza i najdogodniejsza siła motoryczna dla fabryczek i warsztatów** 670

Rohn Zieliński i S-ka Warszawa Jerozolimska 117 adr. dla depesz „Rohnzieliński” **POMPY** Warthingtona **POMPY** pneumatyczne „Neptun” **POMPY** elektryczne i transmisyjne **Rury żebrowe. Radjatory.** Przedstawiciel **Stanisław Ginsberg.** 218 Częstochowa Zawiercie.

ZENITH najdokła-dniejsze dmiejsze zegarki. Wyjęzyczna sprzed. na Częstochowie: w składzie zegarków i. Szefflera 43-1: 706 **FLANCE** kapusty wczesnej i sałaty goździki, bratki, niezapominajki stokrotki i inne kwiaty gotowe do sadzenia. w Zakładzie Ogrodniczym **S Jastrzębskiego** w Częstochowie. 678

„ARYSTOKRATYNA” krem i proszek. Odznaczony na wystawie lekarskiej i przyrodników we Lwowie medalem złotym i dyplomem. „Arystokratyna” działa przez swą zawartość węgliku antyseptycznie i odświeżająco, już po krótkim użyciu — staje się piękną bielącą orszą i nabiera miodocianej świeżości i wdzięku. Pielę zmarzaczki, wagry, żółte plamy „Arystokratyna” usuwa po kilkorazowym użyciu. **Żądać w składach aptecznych i aptekach. Główny skład na Królestwo i Cesarstwo w składzie aptecznym Wacława ORZEŁ w Częstochowie, III Aleja Nr 48**

!Nowość! Adolf Starkman **!Nowość!** **Z NOTATNIKA WIĘZNI** Autor opisuje roczny pobyt w więzieniach Królestwa. Cena 60 kop., z przesyłką pocztową 80 kop. Składy główne: Księgarnia Geberthnera i Wolffa ora. Biuro Ungra Jerozolimska 78. — Do nabycia we wszystkich księgarniach. 60

American Cycle Company Najlepsze Rowery i części Maszyny do szycia **Ma raty** Za gotówkę Warszawa, Elektoralna 4.

Zawdzięczając wynalazkom w naszych zakładach w Anglii możemy za bezcen robić w Częstochowie najlepsze fotografie a mianowicie 6 wizytowych rb. 1.-, 6 gabinetowych rb. 3.-, portret duży rb. 5.-, Zakł. Art. Fot. M. Arbus II aleja 22 57 t **Do sprzedania** dom z placem przy placu Wieluńskim Nr. 51 Fijałkowski. 645 **Fortepian** i garnitur mebli do sprzedania. Wiadomość w administracji Gazety 628

Lekcje francuskiego chęć brać w godzinach wieczorowych. Oferty przyjmują administracja „Gazety” pod „francuski” 706

Za pół ceny kosztu sprzedam sklep za dobroć interesu gwarantuje 300 rb. pozostawie Aleja III 71 m. 3 Bielski Częstochowa. 671

PRENUMERATE, I OGŁOSZENIA PRZYJMĄJĄ. Kantor własny Częstochowa Aleja II Nr. 43 — w Zawierciu księ-garnia p. K. Lubcke i S-ka, — w Rakowie p. Leon Piotrowski.

Warunki prenumeraty: Rocznie rb. 6, półrocznie rb. 3, kwartalnie rb. 2 kop. 50, miesięcznie kop. 50, wraz z przesyłką pocztową, lub odnośzeniem do domów. **|| Ceny ogłoszeń:** Za wiersz jednoszpaltowy lub jego miejsce: przed tekstem k. 40 po tekście k. 15, obok tekstu (nadesłane) k. 50 nekrologi k. 20. Drobne ogłoszenia po 3 k. za wyraz. Najtańsze ogłoszenie k. 20